

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPŢIAZĂ.

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 2 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente.

Sărbătoarea de 3/15 Maiu a Blajului nostru istoric are o adâncă semnificație. Reînvierea trecutului glorios dela 1848 este așezarea celor două idei, cari au stăpânit sufletul mulțimii de peste 40.000 mii adunată pe »Câmpul Libertății»: unirea și idealul. Ea înseamnă înainte de toate unirea »în cuget și simțiri», în același cuget și în aceeași simțire, a întreg neamului românesc din Ardeal, fără deosebire de lege, de rang, ori de clasă socială. Prezența arhierilor celor două biserici române, de Blaj și Sibiu, și frățesca lor bunăînțelegere, alături de amestecul pîstriș și totuș plin de atâta armonie creștină a preoșimii cu mirenii și a intelectualilor cu analfabeții iobagi, este tabloul dasăvârșit — vrednic de penelul oricărui mare artist — al unirii sufletului românesc de atunci. Nu de mai mică importanță este însă nici celalalt gând ce se desprinde din acele zile de glorie: așințirea acestui suflet unit spre culmile idealului românesc și creștinesc. Românesc, pentru că spuneam atunci că »vrem pământ», dar nu glia reformei agrare, ci pământul sufletesc al »Libertății» și »Egalității», și creștinesc, pentru că nime nu se gândea atunci, că libertatea ar putea să însemne o îndepărtare dela idealul sfânt al Legii aduse de cel Răstignit pe Golgota. Și dacă Blajul de azi înțelege să dea zilei de 3/15 Maiu caracterul unei atât de mărețe serbări, cum o face este o dovadă hotărîtoare, că el a rămas credincios acestor idei mântuitoare.

O confirmare deplină a acestei direcții ne-o dă între altele și serbarea recentă a »Ligei Culturale» dela Curtea-de-Argheș. În cuvântul său de deschidere, d. Nicolae Iorga, președintele ei, găsește în: »principiul, neschimbat dealungul vremilor, al unității absolute și necesare a neamului nostru, statornicită acum șasă sute de ani, când, prin frățescă unire s'a alcătuit... Domnia a toată Țara-Românească», o »mângâiere pentru desbinările fără sens și îndreptățire ale prezentului». Și ca să nu se creadă, că programul »Ligei» preconizează numai unirea, avem deosebită bucurie de a putea încresta, că »concepțiilor materialiste, cari din nenorocire au prins astăzi tot câmpul» d. Iorga le opune, cu toată puterea de care este capabil, concepția unui »idealism cultural, care e, dacă se uită cineva bine, și cea mai mare și cea mai spornică realitate».

Același gând se desprinde și din serbătorirea frumoasă și demnă a măestrului Dima dela Cluj. Acest minunat compozitor al cântărilor liturgice pentru cor și atât de iubitul autor al celor mai gustate cântări al concertelor de vre-o 20—30 ani încoace, este incontestabil un reprezentant al idealului culturii creștine, și dacă în jurul personalității sale marcante s'a putut face, în ziua de sf. Gheorghe din acest an, o atât de minunată horă a unirii, înseamnă, că peste toate neînțelegerile mărunte, dar poate firești, ale zilei, se impune, atunci când lipsa o cere, geniul bun al neamului nostru, care știe ce înseamnă unirea și idealul.

3/15 Maiu

de prof. Dr. Ioan Coltor.

La Blaj e serbătoare.

În dangăt de elopote de catedrală, în sunet de trîmbiță, în cântece de fanfară, în falfăit de steaguri tricolore și de avioane românești, în palpitări de suflete — la Blaj e serbătoare. Este marea serbătoare a marilor amintiri de revoluție, marea serbătoare a deșteptării noastre naționale, serbătoarea zilei întâi a învierii noastre.

În cadrele mari ale sfințelor memorii dela 3/15 Maiu 1848 se îndeasă, se cuprind toate aspirațiunile, întreg avântul și întreagă inima românească. Sborul visărilor de veacuri a fost prins în însuflețirea zecilor de mii, adunate la Blaj să sfarme ferecătoare lanțuri de robie, să cânte învingeri, să scrie epopei, să scrie viitoarea epopee măreață a neamului românesc. Din sufletul cutremurat al celor trecuți printre baionete să ajungă la Blaj, în frunte cu Iancu, cu Axente, și cu vlădica dela Sibiu, cei cari erau aici — și erau mulți și puternici în vorbe și în fapte mari — strâși în jurul lui Bărnăușiu, au supt încrederea oarbă în triumful cauzei noastre naționale.

3/15 Maiu nu este însă numai serbarea comemorativă a celei mai fulgerătoare zile din istoria românismului ardelenesc; nu este numai amintirea pioasă a marilor apostoli dela 48, nici simpla reînviere gândită a marilor gânduri de atunci. 3/15 Maiu este însuși izvorul țâșnitor și proaspăt al tuturor concepțiilor noastre de libertate. 3/15 Maiu este bogăția nesecată a ideilor mântuitoare de egalitate; 3/15 Maiu este — prin apoteozarea minunatelor patimi de martiri naționali căzuți prin revoluții ori uciși prin închisori — lumina de trîznet a tuturor concepțiilor noastre de frăție și de drept.

Frăție și Drept!

Nu ni-se pare, că ele încheagă în înțelesul lor toate dorințele, toate pretensiunile noastre? Nu ni-se pare, că împlinirea acestor postulate, împlinirea sinceră a lor, ar aduce acea unitate sufletească voită de toți, sperată de toți? Nu ni-se pare, că frații de dincoace și frații de dincolo numai în satisfacerea deplină a proclamații dreptului și a dreptății pe toate tere-nurile pot să și trăească din fericirea mării uniri, pe care ne-a dat-o Dumnezeu și am înfăptuit-o noi? Invingerea deplină a concepțiilor de drept făurite la Blaj, jurate la Alba-Iulia, consacrate la București, vor umplea toate sufletele românești de fiorul dumnezeesc al unității sufletești.

Înălțătoarele momente, cari se trăesc, an de an, în 3/15 Maiu la Blaj în suprema lor semnificație scriu, gravează în suflete, la luminile trecutului, codul de legi al României, marea ei constituție. E cu neputință, ca în această »magna charta» a țării noastre să se strecoare

un singur articol, un singur șir care să nu fie lămurit prin focul hotărîrilor dela 3/15 Maiu; e cu neputință ca la temelile statului român întregit să nu se pună »piatra libertății» depe câmpia dela Blaj.

Blajul nostru, Blajul tuturor Românilor, în trecutul său și în prezentul său, este menit să rămână locul de peregrinaj al veacurilor viitoare. Privit cu duioșia celor cari îl adoră, celor cari îl iubesc, cari îi iubesc modestia, în sărăcia lui, în stângăcia lui, este chemat să rămână încă multă, foarte multă vreme, farul călăuzitor al tuturor destinelor României.

Serbările noastre.

Zilele de mâine și poimâine, vor fi pentru Blajul nostru zilele uneia din cele mai puternice manifestări ale sufletului său încălzit de dragostea de muncă și rugăciune. A simțit-o aceasta Ardealul întreg, și vestea lor a trecut binisor și în celelalte ținuturi ale mândrei noastre țări. Așa se explică, cum de între cele aproape 30 de școli anunțate la participare avem și școlile din Sighetul-Maramurăș, și mai multe școli din vechiul regat, între cari trei dela Bueurești.

Numărul profesorilor anunțați până în momentul când scriem aceste șire este aproape 100, iar elevii și elevele, cari vin cu aceștia, se apropie de 1000. Incartiruirea și aprovizionarea lor, într'un orașel ca al nostru, nu este o problemă ușoară, dar se sperează, că lucrurile se vor putea totuși aranja de așa, încât oaspeții să poată merge mulțumiți dela noi.

Programul:

A) Duminecă în 14 Maiu c.

- Festivități numai pentru elevi.
1. La ora 10 după sf. liturghie: Vizitarea locurilor și monumentelor istorice ale Blajului.
 2. La ora 15 -16¹/₂: Deprinderi gimnastice în piața Inocențiu M. Clain.
 3. La ora 16¹/₂—18: Jocuri în liber pe »Câmpul libertății».
 4. La ora 20: Concert pentru elevi în sala de gimnastică a liceului.

B) Luni 3/15 Maiu:

1. La ora 6: Muzică de stradă.
2. La ora 8¹/₂: Liturghie pontificală, la care va vorbi Preasfințitul mitropolit Vasile.
3. După liturghie: Conduct festiv la »Piatra Libertății».
4. La ora 11: Festivalul dela »Piatra»: a) Deșteaptățe Române, cor; b) Cuvânt festiv de prof. Dr. Ioan Coltor; c) Vorbirea unui cleric al Seminarului teologic; d) »Trăiască Regele, cor.
5. La ora 12: Comemorarea eroilor dela 48 în cimiterul bisericii parohiale: a) Cântări executate de clerici; b) Panegiric spus de prof. Ștefan Pop.
6. La ora 17: Concert festiv în sala de gimnastică: a) Ed. Hübschl, Imn regal, cor cu acomp. de muzică; b) E. Muzicescu, Psalm, cor a capella; c) Iacob Murășan, Brâncoveanul Constantin, operă; d) Popoviciu, Potpouriu, cor; e) H. Heltmann, Primăvara, cor; f) Iacob Murășan, Turtucaia-Balcic, marș, orhestră. — Toate punctele vor

fi dirijate de d. prof. Heinz Heltmann, afară de p. 4. condus de d. prof. Eug. Hopârtean.

7. La ora 21: Petrecerea de vară a elevilor

„Programul serbărilor“ cu toate amănuntele, precum și o frumoasă „Căldură a Blajului“ alcătuită de d. prof. Alexandru Lupescu, apărută zilele acestea, se poate avea la Biblioteca seminarială.

Congresul „Ligei Culturale“. Ca orice întrunire culturală, congresul „Ligei“, ținut în ziua de 6 Maiu la Curtea-de-Argeș, a fost pentru cece au luat parte și chiar pentru orașul întreg un prilej de recreație sufletească. De aceste întruniri se leagă de obicei și manifestări artistice, cum a fost în cazul de față concertul dat de „Reuniunea de cântări“ din Săliștea Ardealului nostru, și acestea dau congreselor de acest fel o haină de sărbătoare.

Dar congresul din acest an al „Ligei“ poate fi socotit ca o sărbătoare și pentru motivul, că aici s'a inițiat și în parte s'a chiar înfăptuit *armonică împreună-lucrare pe teren cultural cu minoritățile etnice ale țării*, Maghiarii și Sașii. Și dacă de astădată s'au prezintat numai aceștia din urmă, aderând prin d. Lutz Korodi din toată inima la cea mai deplină înfrățire pe terenul culturii, faptul, că invitatii d. Iorga au răspuns, prin deputatul lor Bernády, și Maghiarii, este un fapt care trebuie reținut. Ca mâine vor fi și ei alături de noi și aceasta înseamnă pentru țară mai mult decât nu știu câte legi și tratate votate prin toate conferențele lumii.

Sufletul „Ligei“ și a sănătoasei direcții în care lucrează este incontestabil d. Iorga, președintele ei. De aceea ne simțim datori să întregim aceste șire cu *ideile de program* cuprinse în vorbirea sa de deschidere. Ele sunt următoarele: o nouă cultură populară pentru stratele adânci ale României; o cultură unitară pentru clasele de sus, înstrăinate în direcții deosebite pentru fiecare din ținuturile din „țările“ noastre; și un schimb cultural, folositor ambelor părți, cu alte individualități naționale.

În felul acesta „Liga“ de fapt nu va fi, cum a spus-o d. Iorga, „numai o venerabilă firmă și și o frumoasă amintire poetică“, ci un puternic factor de consolidare a țării.

Instalarea Episcopului de Oradea-mare.

Zilele de 3 și 4 Maiu c. sunt zile de adăvărata sărbătoare pentru întreaga noastră provincie bisericească. În aceste zile s'a instalat în noul său scaun Preasfințitul Dr. Valeriu Traian Frențiu, căutând ca acest prilej să fie întrebuițat nu spre mărirea sa, ci spre întărirea vieții religioase a acestei părți însemnate din biserica unită. După expresă dorință a Arhiepiscopului, autoritățile n'aveau să ia parte la această festivitate, ci numai clerul, dar — pe cât se poate — tot clerul diecezan, pentru bilete gratuite, cvartir și hrană îngrijindu-se arhiepiscopul.

Sosind cu acceleratul de București, a tras de dreptul la Catedrală, unde s'au citit bulele papale, și Episcopul a arătat programul său: mai multă viață creștinească.

Vicarul capitular Dr. Florian Stan a exprimat dorul, cu care îl așteaptă pe Episcop toată dieceza, și-l asigură de dragostea și ascultarea tuturor. După predarea cheilor a urmat sărutarea păcii, pe care Arhiepiscopul a dat-o fiecărui preot, ceea ce a lăsat o adâncă impresie.

În ziua următoare, după liturghia pontificală, sub care s'au cuminecat mulți preoți și credincioși, mai ales doamne și copile de școală, a urmat — așa botezatul — „congres diecezan“. Ca un apostol, episcopul a arătat preoților idealul, ce trebuie să-l țintească, și a indicat mijloacele spirituale și de organizație, cari tind la sfințirea preotului, a familiei lui, a parohiei și a întregii dieceze. Ar fi un mare câștig tipărirea acestor părintești sfaturi, ilustrate cu episoade din viața de paroh și protopop a Arhiepiscopului.

Diferiți preoți au sulevat chestiuni, cari privesc greutățile de viață pastorală: școlile confesionale, despre cari a spus Arhiepiscopul că „nu le cedăm odată cu capul“, manualele de

cateheză ș. a. Din congres s'au trimis telegrame omagiale Preafericitului Părinte — pe calea nunțiatului — și M. Sale Regelui.

Banchet oficial n'a fost, numai „masă frățescă“. La masă n'a fost nimeni din „autorități“, și așa la cei 150, cari eram de față, episcopul a putut spune, că a dorit foarte mult, ca oaspeții cei dintâi să-i fie frații preoți. Optimist, ca întotdeauna, episcopul a descoperit clerului firma sa speranță, că, după unirea politică, va urma și cea religioasă.

Preoțimea orădană a plecat acasă cu cea mai bună impresie: episcopul îi socotește de frați, ține morțiș la școlile confesionale și va căuta să promoveze cât mai mult viața religioasă a clerului și a poporului. Spre acest scop, a declarat, că încă în anul acesta vrea să facă vizitație canonică în toate parohiile diecezei.

Domnul să-i stea într'ajutor!

Correspondent.

Societatea „Sf. Unire“.

— Un comunicat. —

Animaji de dorința de a putea strânge în cadrele societății de editură „Sf. Unire“ și pe frații din cele mai îndepărtate ținuturi ale provinciei noastre bisericești și având, de altă parte, în vedere, că desfacerea prospectului de emisiune s'a făcut — fără vre-o vină a cuiva — cu anumită întârziere, la insistența mai multora am hotărât, că **terminul de subscriere fixat pe 15 Maiu c. se amână cu trei luni, pe ziua de 15 August 1922**, urmând ca coalele de subscripție să ni-se retrimită până la 1 Septembrie c. În chip firesc se amână prin aceasta și **terminii de plată** în sensul, că 40% se vor plăti la subscriere, iar restul de 60% în două rate egale la 1 Noembrie 1922 și la 1 Februarie 1923. *Celelalte condiții ale prospectului de emisiune rămân neatînse.*

În legătură, ținem să precizăm pentru preoții arhidiecezani, îndatorați prin concluzul sinodal din 1921 la subscrierea alor cel puțin 10 acțiuni plătibile în 5 ani consecutivi, că

Foiața „Unirii“.

Pentru pacea Europei.

— O notă diplomatică a sf. Părinte al Romei în chestia conferenței dela Genova. —

Papa Piu al XI-lea a adresat în 29 Aprilie c. Cardinalului secretar de stat Petru Gasparri o scrisoare de cea mai mare importanță. Menită a fi comunicată pe cale diplomatică tuturor puterilor întrunite la conferența dela Genova, ea este o grăitoare dovadă, că noul Papă are aceeași înaltă înțelegere pentru chestiunile mari ale omenimii ca și regretatul său antecesor. Scrisoarea Papei grăiește dela sine, dar cu toate acestea ținem să fixăm, că premierul englez Lloyd George a dat în legătură cu ea următorul comunicat oficial: »Premierul se bucură foarte mult de scrisoarea Papei și-i admiră cuprinsul. Papa vorbește în cea mai deplină cunoștință a împrejurărilor, cari domnesc în Europa răzărteană. Premierul crede, că o manifestare atât de luminoasă și hotărâtă a sf. Scaun în favorul păcii cu Rusia va fi un puternic indemn pentru toate puterile creștine ale Europei«.

Textul notei papale este următorul:

Domnule Cardinal,

Animat de dorința ferbinte de-a vedea restabilindu-se în lume de nou domnia păcii care nu stă proprie în sistarea acțiunilor dușmănoase, ci mai vărtos întru împăcarea spiritelor, urmărind mersul conferenței dela Genova cu sentimente de îngrijorare și mare neliniște.

De aceea am și invitat, domnule Cardinal, pe toți credincioșii, ca prin rugăciuni călduroase să cerșească binecuvântarea lui Dumnezeu pentru rezultatul bun al conferenței. Suntem deosebit de mângâiați, că piedecile mari, cari păreau că vor zădărnici dela început puțința unei înțelegeri, au fost înlăturate, dupăcum auzim, prin binevoindă împrumutată. Căci într'adevăr este mai presus de orice discuție, că o conferență atât de însemnată, la care participă reprezentanți ai aproape tuturor popoarelor civilizate, este un moment istoric în viața popoarelor creștine și cu deosebire a celor din Europa. Popoarele, cari în oursul conflictului abia terminat și pe urma tristelor lui efecte au trebuit să sufere atât de îngrozitor, doresc cu tot dreptul, ca, pe cât numai se poate, să se înlătore prin conferență pericolul unor nouă războaie și să se înceapă cât mai curând refacerea Europei. Prin realizarea deplină a acestor ținte înalte și atât de strâns legate deolaltă, ori chiar și numai prin fixarea temeiurilor necesare pentru realizarea lor viitoare, dar nu prea îndepărtate, conferența dela Genova și-ar câștiga foarte mari merite pentru omenime, pregătind o nouă epocă a păcii și a progresului, despre care cu cuvântul Scripturii: »Iustitia et pax osculatae sunt« se va putea spune, că iubirea nu este a se separa de dreptate. O atare revenire la stările normale ale unui consorțiu uman, conform în elementele sale esențiale cu legile minții, sănătoase, care de sigur este de dispoziție divină, va fi deosebit de favorabilă atât pentru învingători cât și pentru învinși.

În chip cu totul special va favoriza însă această situație populația nenorocită a părților celor mai îndepărtate ale Europei, pe care războiul, luptele intestinale și persecuțiile religioase au dus-o la desperare, mai fiind azi chinuită și de foamete și epidemii, în vreme ce această țară are totuși mari isvoare de bogăție, cari ar putea fi utilizate cu mult folos pentru restaurările sociale. Și cu toate că aceste popoare s'au desfăcut din nefericire demult de comunitatea Noastră, cătră ele îndreptăm cuvântul de milă și mângăere al Nostru și al regretatului nostru antecesor, împreună cu dorința ferbinte a inimei Noastre de părinte de-ai vedea din nou părtași la binefacerile unirii și păcii, care se manifestă altfel atât de frumos prin comunitatea acelorași sfințe misterii.

Dacă însă, spre încoronarea nenorocirii, încercările unei împăciurii sincere și a unei înțelegeri durabile ar da greș și în această conferență, este imposibil, domnule Cardinal, ca cineva să se poată gândi, fără îngrozire, cât de mult s'ar înrăutăți situația și până acum foarte nefericită și amenințătoare a Europei, prin perspectiva unor suferințe tot mai mari, și prin primejdia conflictelor, cari ar amenința toată cultura creștină.

Se potrivește aici cuvântul confirmat prin experiență al sfântului Thoma de Aquino: »desperatio audaciter ad quaelibet attentanda precipitata« (De regimine principum). De aceea în puterea oficiului menit să cuprindă cu milă lumea întreagă, ce Ni-s'a încredințat din partea Mântuitorului, implorăm de nou pe toți, ca cu men-

anii aceștia se socotesc după anul civil, începând cu anul hotărârii luate 1921. Iar executarea concluzului se va face după prevederile punctului 5 al prospectului de emisiune, fără de a mai fi nevoie de subscrierea formală a acestui număr de acții. Coalele de subscripție s'au trimis deci și preoșimii arhidiecezane mai mult pentru câștigarea de alte subscripții și pentru sporirea benevolă a numărului de acții obligatoare, cum s'a și înțeles de altfel din partea celor mai mulți.

Pe urmă îndemnăm de nou pe toți fiii buni ai bisericii noastre să se angajeze la această mișcare cu zelul de propagandă și însuflețirea pe care o merită. Pilda Înalt Preasfințitului mitropolit Vasile, capul provinciei noastre bisericești, care cu toate greutățile materiale inerente unui început de păstorire a semnat 1000 — unamie acții, trebuie să fie pentru toți un puternic îndemn și un memento.

Blaj, în 7 Maiu 1922.

Comitetul de acțiune.

Revistă bisericească.

Preasfințitul Iuliu al Gherlei pleacă azi în *visitația canonică a protopopiatelor Buză și Sec*, pe care am anunțat-o și noi. Măine, în 14 Maiu, se va face din parte-i, după program, consacrarea bisericii din Diviciorii-mici.

Consistorul nostru arhidiecezan a luat de curând o dispoziție din cele mai salutare. În toate centrele școlare, unde la școlile secundare, normale ori medii, avem un număr mai mare de elevi s'au trimis comisari consistoriali cari să prezideze *examenle de religie dela sfârșit de an*. Din rapoartele pe cari aceștia vor trebui să le facă se va învedera, oredem, și mai mult necesitatea înființării unui inspectorat catehetic, care va putea să îndrume, începând chiar cu noul an școlar, întreg învățământul religios așa cum o pretinde importanța lui deosebită. Și aceasta va fi un mare câștig.

talitate creștină și în spiritul bunăvoinței împrumutate care o animează, să se unească pentru înfăptuirea binelui comun, fiindcă de aici va răsări pentru singuraticile națiuni câștigul adevărat și durabil. Cum însă acest scop nu se poate atinge fără de harul aceluia Dumnezeu, care este autorul principal și cărmăuitorul suprem al societății și astfel trebuie recunoscut ca »rex regum et dominus dominantium«, îndemnăm de nou cu toată căldura poporul iubitor de Hristos, să se întoarcă spre dânsul și să repete spre binele comunității culturale a popoarelor rugăciunea frumoasă a sfintei liturghii pe care o spunem pentru biserică în săptămâna cea mare: »Deus et dominus noster pacificare, adunare et custodire dignetur totum orbem terrarum, detque nobis quietam et tranquillam vitam de gentibus glorificare Deum patrem omnipotentem«.

În chipul acesta va fi posibil să ajungem la binele public, scopul oricărei comunități omenești, pe care îl promovează biserică de câte ori îndrumă pe oameni: »ut sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus aeterna«.

Comunicându-vă aceste sentimente și dorințe ale Noastre, pentru a-le transmite, prin reprezentanții Noștri diplomați, guvernelor și popoarelor, vă împărtășim, domnule Cardinal, din toată inima, Binecuvântarea Apostolică.

Pius P. P. XI.

Coreși pretutindeni „Unirea“!

Sinodul de primăvară al protopopiatului român unit al Buziașului a hotărât să lupte din toate puterile, pentru ca *salariile preoșimii* să fie ridicate în noul buget la cel puțin 1200 lei lunar. Invită deci preoșimea din întreaga provincie noastră bisericească să se solidarizeze cu această mișcare, căutând care ar fi procedura de urmat, pentru a se ajunge la rezultatul dorit.

Esceleța Sa Francisc Marmagghi, nuntial apostolic din București, a ținut să contribuie cu 1000 Lei la *colecta pentru ajutorarea năpăstuiților dela Lupeni*.

Mitropolitul Sibiului a pornit în ziua de sf. George, însoțit de câțiva asesori consistoriali, la *visitație canonică în părțile Săcuimei*. Întâiu s'a oprit în centrul de județ al Treiscaunelor, pentru a sfinți biserica renovată de acolo, iar de aici a plecat în parohiile sale din jur, pentruca în aceste părți, unde atâția și-au uitat limba, să propovăduiască alături de evanghelia legii ortodoxe, și pe aceea a limbii și simțirii românești. Importanța acestei din urmă nu poate să scape nici unui suflet român și de aceea așteptăm cu nerăbdare momentul când și din partea noastră se va porni o mișcare la fel. Ea nu poate să mai întârzie mult.

Din Gherla aflăm, că între comunele cari au avut la începutul lui Aprilie *misiuni poporale* este a se număra și parohia Vale (prot. Lujerdului), unde au predicat protopopul I. Mureșan și par. Silaghi din Cubleșul unguresc.

Consistorul superior al bisericii ortodoxe din vechiul regat, ale cărui alegeri erau să se țină în 3 Maiu, dar s'au amânat, este acum de nou convocat pe zina de 6 Iunie. În 12 Iunie urmează să se deschidă apoi sf. Sinod.

Se vede, că acordul particular ce se spune că ar fi intervenit între Vatican și guvernul rusesc al Sovietelor nu ofere destule garanții *pentru libertatea cultului catolic din Rusia*, și astfel a trebuit ca însași conferența din Genova să fie sesizată prin o notă a diplomației papale în privința aceasta. Ea s'a trimis tuturor statelor cari au raporturi diplomatice cu Vaticanul și sunt cele mai bune nădejdi, că — dacă numai se va putea ajunge la o înțelegere — între condițiile readmiterii Rusiei în concertul puterilor civilizate vor fi înscrise și clauzele cerute de nota papală.

Senatul bisericesc al arhidiecezei de Sibiu a decis, ca la Înălțarea Domnului să se poarte în toate bisericile eparhiei un disc *în favorul victimelor dela Lupeni*. E vorba de 95 orfani, 63 văduve și mai mulți bătrâni rămași fără de ajutor. Inițiativa este din cele mai frumoase și dacă afară de frumoasa mișcare din presă, de aceea a doamnelor din Cluj și de minunatul gest al muncitorilor dela Reșița cari au oferit cu toții plata de o zi, putem înregistra și această mișcare. Este o dovadă că sufletul bun al neamului nostru începe să iasă de nou la iveală. Și pe terenul acesta, mai mult ca oriunde, biserică și preoșimea trebuie să fie în frunte. Este o chestiune de prestigiu, dar și de înaltă datorie creștinească și de aceea suntem siguri, că la noi se va face la fel.

Pentru bisericile franceze devastate sf. Părinte al Romei a trimis Cardinalului Luçon din Reims suma de 50,000 franci.

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat de Oradea-mare a numit de vicar general episcopesc pe Ilustritatea Sa Dr. Florian Stan protonotar apostolic, fostul vicar capitular al eparhiei.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit de comisari consistoriali pentru *examenle de religie* pe următorii: Dr. Elie Dăianu (Cluj), Dr. Alexandru Rusu (Turda), Elie Câmpean (Târgul-Murăș), Dr. Ioan Bălan (Alba-Iulia), Nicolae Togan (Sibiu), Moise Brumboiu (Făgăraș), Dr. Victor Macaveiu (Brașov) și Dr. Augustin Tatar (Ibașfalău). În curând se vor mai face și alte numiri de atari comisari.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe par. Iacob Pop de adm. parohial în Telciu.

Ministri la Blaj. Se dă aproape ca sigur, că din prilejul serbărilor de 3/15 Maiu Blajul va avea onoarea unei vizite a dlui C. Bannu, ministrul cultelor și artelor, și probabil și a dlui Dr. C. Anghelescu, ministrul instrucțiunii publice.

Un jubileu artistic. În frunte cu societatea română din Cluj, Ardealul și neamul întreg a prăznuit Sâmbăta trecută, ziua onomastică și jubileul unei frumoase și rodnice activități artistice de 40 ani a maeștrului George Dima, directorul Conservatorului nostru din Cluj. Admiratorii săi i-au prezentat un foarte elogios pergament; ministrul artelor, el însuși prezent la serbări, a creat un premiu artistic de 20,000 lei, care poartă numele sărbătoritului și primului premiat, iar elevii și elevele tuturor școlilor noastre din Cluj au defilat în fața lui în semn de omagiu. Jubileul s'a încheiat prin un festival dat la Teatrul Național, cu un program alcătuit numai din bucăți compuse de Dima. Numele lui e bine cunoscut și în cercurile muzicale străine și de aceea omagiul ce s'a adus autorului vrednic alor peste 100 compoziții muzicale, cum și maeștrului neîntrecut în dirijarea corurilor, a fost și o chestiune de onoare, de care neamul s'a achitat așa cum trebuia să o facă.

Regina Maria în America. Știrea lansată mai de mult despre călătoria apropiată a Suveranei noastre în America pare a se confirma acum prin o telegramă din Londra. În drumul său, M. Sa Regina ar participa și la înțocmirea unui film de către o mare companie americană. Ni-se spune chiar, că proiectul acestui film ar fi datorit Reginei Maria, urmărindu-se prin el completarea cât mai repede a unui fond de 10 milioane dolari, menit să vină în ajutor victimelor războiului din România.

Locale. Măine, Dumineca Samaritenei, va predica în catedrală par. Iuliu Maior, profesor secundar; iar Luni, cu prilejul serbării de 3/15 Maiu va vorbi Esceleța Sa par. mitropolit Vasile.

— În vederea serbărilor de Duminecă și Luni, școlile Blajului fac cele mai mari eforturi ca programul, poate chiar prea încărcat, să poată fi executat spre mulțumirea tuturor cari vor veni să ne vadă. Începând dela cei mai mari până la cei mai mici, cu toții, cari au ceva rol la serbări — și sunt foarte puțini cari să n'aibă — sunt par'că conștii, că în manifestarea lor se va cuprinde o parte din sufletul Blajului, pe care n'au voie să-l atingă cu nimic ce ar putea să aducă vre-o umbră asupra-i. De aceea sunt cele mai bune nădejdi, oă sutele de elevi și eleve, cari și-au anunțat sosirea la Blaj din toate părțile țării, împreună cu profesorii și profesoarele lor și alți intelectuali, cari se vor cerceta, nu vor avea să regretre, că au venit la noi în aceste zile de sărbătoare a muncii.

— Jocul din Lunia trecută a trupei „Teatrului Național“ din București, condusă de d. Antonescu a fost pentru publicul adunat în număr foarte frumos o adevărată recreație artistică. Pagubă, că ne-a putut delecta o singură sară.

Noul secretar al cultelor. »Monitorul Oficial« din 3 Maiu publică cu data de 1 Maiu următoarele: »Se însărcinează d. Dr. Vasile Gh. Ispir, docent universitar, de a gera postul de secretar general al acestui departament (al cultelor și artelor) până la semnarea decretului de M. S. Regele, prin care dsa este numit în acest post. Ministrul C. Banu«.

„Graul românesc“. Așa se cheamă o nouă societate culturală întemeiată de curând la București, pentru a asigura școlile și bisericile necesare fraților români, cari au rămas afară de hotarele românești. Pornită din inițiativa studențimei universitare, dar cu concursul puternic al unor înalte personalități, această societate răspunde desigur unei mari necesități culturale și etnice și astfel este indiscutabil, că mișcarea inaugurată va găsi în toate părțile sprijinul cuvenit. Ca și din comisia parlamentară pentru elaborarea proiectului noii constituții, mitropolitul Blajului lipsește și din comitetul central al acestei tovarășii și aceasta este o gravă jignire pentru toți credincioșii bisericii române unite, cari doresc și pretind ca șeful provinciei lor bisericești să figureze în toate acțiunile mari ale țării, pretutindeni alături de șeful bisericii ortodoxe române, care este mitropolitul primat.

Cursurile dela Vălenii de munte se vor ține și anul acesta în cursul lunii Iunie și e sigur, că această universitate populară, inaugurată de d. N. Iorga, va fi căutată ca și până acuma. Ea poate folosi tuturor, dar mai ales nouă Românilor din părțile unite de curând cu patria mamă. Inscriserile se pot face de pe acum la redacția »Neamului Românesc« din București (str. Domnița Anastasia 6).

Victimele bolșevismului rusesc. După o statistică mai recentă bolșevicii au ucis în Rusia direct sau prin tortură: 28 episcopi, 1215 preoți, 6575 profesori și învățători, 8800 medici, 54,630 ofițeri, 10,500 agenți de poliție și jandarmi, 17,050 proprietari, 355,250 muncitori profesionali și 215,000 țărani.

Concurse. P. V. Ordinariat arhidiecezan publică, cu termenul de 25 Maiu, concurs la posturile de profesori de religie la școlile din Cluj și din Târgul-Murăș; iar cu termenul de 31 Maiu la parohia Chibulcut (prot. Călinei) și la parohia Băița (prot. Fărăgăului).

† **Păr. Ioan Ramonțan,** parohul nostru din Gârboul unguresc (prot. Cojocna), s'a stins la 24 Aprilie în anul 64 al vieții și 34 al p. eotiei. Odihnească în pace!

Telefonul Unirii.

M. Coșteul-mare. Pentru cuvintele de îmbărbătare, pentru cari s'a găsit loc chiar și în procesul verbal al unui sinod protopopesc, Vă mulțumim din inimă. Nu le publicăm, pentru că aceasta nu intră în obiceiurile organului nostru, dar Vă rugăm să credeți, că ele ne vor da noue puteri în lupta, la care ne-am angajat.

F. Lugoș. Vă rugăm să credeți, că nu s'a comis nici o greșală prin faptul, că comitetul de acțiune din Blaj a pornit mișcarea fără balastul atâtor nume »de paradă« așiate pe prospectul similar dela începutul lui 1919. Chestiunea s'a pus foarte limpede: Comitetul de acțiune din Blaj avea un mandat dela sinodul arhidiecezan, pe care trebuia să-l ducă la îndeplinire. El a găsit însă că »este în interesul cauzei ca societatea să nu se înființeze numai în cadrele și cu concursul unei singure eparhii, ci să cuprindă întreagă provincia noastră bisericească«. Și având apoi de pretutindeni »cele mai depline asigurări — cum se spune în proiectul de emisiune —, că mișcarea va fi sprijinită cu toată puterea« comitetul de acțiune a pornit mișcarea în sensul acesta. Dar lumea confundă poate »comitetul de acțiune« cu vre-un »comitet de fondare« și aici va fi neînțelegerea. E bine deci să se știe, că comitetul de acțiune arhidiecezan nu și-a rezervat nimic din drepturile obișnuite ale »membriilor fondatori«, așa că la prima adunare generală, convocată la timpul său de comitetul de acțiune, acționarii vor hotărî singuri, și chiar dela început, asupra întregului mers al societății.

Banca Comercială și Industrială societate pe acții

Convocator.

P. T. Domnii acționari ai societății »Banca Comercială și Industrială, societate pe acții« din Blaj se invită cu onoare — în sensul § 8 și următorii din statute — la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Blaj la 28 Maiu a. c. orele 11 în localul Casinei Meseriașilor.

Obiectele sunt:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
2. Bilanțul anului 1921 și darea absolutului.
3. Distribuția profitului curat.
4. Chestiunea fuziunii.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare, sunt rugați a-și depune chitanțele interinale la cassa institutului »Patria« până cel mult la 25 Maiu a. c.

Blaj, la 3 Maiu 1922.

Traian Novac

președinte.

Emil Oltean

membru în direcțiune.

Active.

Conto Bilanț.

Pasive.

Cassa	6.296.46	Capital societar	200.000.—
Depuneri proprii	81.092.—	Fond de rezervă	2.500.—
Efecte	16.000.—	Depuneri	624.45
Mărfuri	25.640.—	Profit și Pierderi	13.601.21
Debitori	83.697.20		
Mobilier	4.000.—		
	<u>216.725.66</u>		<u>216.725.66</u>

Ieșite.

Conto Profit și Pierderi

Intrate

Interese depuneri	56.20	Din vânzare de mărfuri	42.885.86
Chirie	2.650.—	Interese Efecte	1.660.80
Salare	24.250.—	Proviziune	60.—
Cheltuieli generale	3.132.50		
Spese de Porto	916.75		
Profit curat	13.601.21		
	<u>44.606.66</u>		<u>44.606.66</u>

Din ședința direcțiunii ținută la 3 Maiu 1922.

Pentru contabilitate:
Victor Turcu m. p.
director executiv.

Direcțiunea:

Traian Novac m. p. Niculae Mărza m. p. Emil Oltean m. p. Silviu Handrea m. p.
președinte. vicepreședinte.
Ștefan Dragoș sen. m. p. Arcadie Ienășel m. p. Octavian Măcelar m. p.
Aurel Trifan m. p. Ștefan Nyergeș m. p.
Revăzut și aflat în ordine. Blaj, la 6 Maiu 1922.
Muntean m. p. Iosif Șiller m. p. Ioan Blaga m. p.
membrii comitetului de supraveghere.

Raportul Comitetului de supraveghere.

Avem onoare a Vă raporta, că am revizuit Bilanțul și Contul Profitului și Pierderilor pe anul 1921 a »Băncii Comerciale și Industriale societate pe acții« în Blaj și le-am aflat în ordine și în consonanță cu cărțile societății.

În urma acestora vă cerem aprobarea lor și a propunerii direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat și a vota atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghere absolut pe anul de gestiune 1921.

Blaj, la 6 Maiu 1922.

Comitetul de supraveghere.

Hristos a înviat!

El are însă resunetul cuvenit
: numai în sufletul acelor :

Cari au semnat

ori

vor semna de acum

Actii

„Sf. Unire“

Grăbiți și răspundeți:

Adevărat a înviat!

Cum se vindecă Reumatismul și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boii de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

